

DE CIRKELDANS VAN DE KOUSENBANDSLANG:

VOLKSVERHALEN

THE CIRCLE DANCE OF THE GARTER SNAKE: FOLKLORE

A.A. Verveen, *Poelwaai 3, NL 2162 HA Lisse*. a.a.verveen@wanadoo.nl

Foto's uit een video-opname door de auteur.

In het artikel over de namen voor de kousenbandslang (Verveen, 2005) werd onder enig voorbehoud gesteld, dat het uiterlijk en mogelijk ook de cirkeldans van deze slang van invloed kan zijn geweest op de populaire naam voor dit geslacht: 'kousenband'slangen.

In dit vervolg komen enkele volksverhalen aan de orde. Er zal uit blijken, dat deze dans in Noord-Amerika inderdaad zowel langer als korter geleden kan zijn waargenomen en dat ze vermoedelijk een belangrijke rol in deze verhalen heeft gespeeld.

2. Een verhaal van de Arapaho's

Het eerste verhaal is afkomstig van de Arapaho-indianen. Het stond op een webpagina en wordt hier naverteld met toestemming van www.thewildwest.org.

2.1. Het zonedanswiel

Eens was de wereld met water bedekt. Waar je ook keek, overal was water. Dit weerhiel een man er niet van om vier dagen en nachten lang over het water te lopen waarbij hij 'Flat Pipe', zijn metgezel en raadgever, met zich meedroeg. De man

A.A. Verveen, *Poelwaai 3, NL 2162 HA Lisse*. a.a.verveen@wanadoo.nl

Frames from a video by the author

From the paper, which dealt with the names for the garter snake (Verveen, 2005) it seemed feasible that both the external features of this snake as well as its circle dance may have influenced the generation of the popular name for the genus: 'garter' snakes.

I continue the story with several old-time folktales, which show that the circle dance may have been observed indeed within Northern America, both longer ago as well as relatively recently, and that the dance may have played a major role in the generation of these tales.

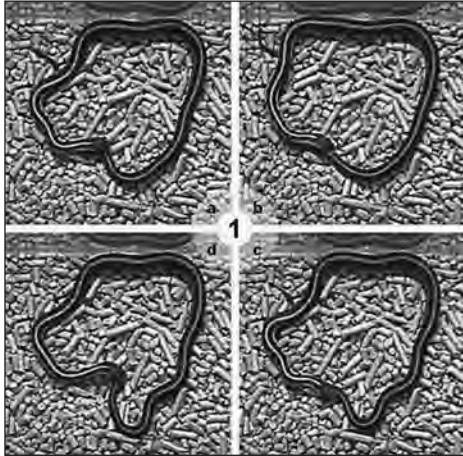
2. An Arapaho story

The first story is a tale of the Arapaho Indians. It was found on a website and it is reproduced here by courtesy of www.thewildwest.org.

2.1. The Sun Dance Wheel

At one time the whole world was covered with water. It was everywhere, no matter where one looked.

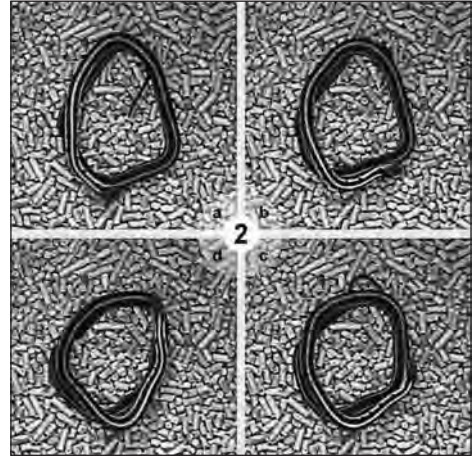
The water did not stop a man carrying Flat Pipe, his companion and counselor, from

wenste zijn pijp op de best mogelijke manier te behandelen en dacht daar dus goed over na. Zes dagen lang dacht hij na. Tenslotte besloot hij, dat er land zou moeten komen om Flat Pipe een goed tehuis te geven. Ook zou hij gezelschap van allerlei creaturen moeten hebben.

Op de zevende dag begaf de man zich op weg om tussen al het water land te vinden. Terwijl hij voortging, riep hij de vier windrichtingen aan. Uit die vier richtingen verschenen veel dieren die hem hielpen. Met hun hulp vond hij bewoonbaar land. Op dit land kon nu ook de jaarlijkse Zonnedans plaats vinden, zowel voor de ceremonie zelf, als voor de bijbehorende dankzegging.

Een kousenbandslang kwam naar de man toe waarop de man zei: 'O, jij zult de mensen tot grote steun zijn en je zult een vooraanstaande plaats in de Zonnedans innemen in de vorm van het Heilige Wiel dat de wateren die de aarde omgeven symboliseert.'

walking across the waters for four days and nights. The man wanted to treat his pipe in the best way, so he gave much thought to this subject. He thought for six days and finally decided that in order to provide a good home for Flat Pipe there should be land and the good company of creatures.

So on the seventh day the man set out to find land among all the water, calling to the four directions as he went. From the four directions came many animal helpers, and with their help man found a land home. He put the Four Old Men in each of the four directions to control the winds. Now, the land would also provide a place for a Sun Dance of ceremony and thanksgiving every year.

A garter snake came to the man, and the man said 'Oh, you will be a great comfort to the people and have a great place in the Sun Dance as the Sacred Wheel to represent the waters that surround this earth.'

De man keek vervolgens allen die om hem heen stonden aan om hulp en velen boden hun diensten aan.

'Lange Staak', een struik met beweeglijke ledematen en een donkergekleurde schors, kwam naar hem toe en zei: 'Ik offer mijzelf. Maak van mij het wiel ten behoeve van ieders welzijn.'

De arend kwam langs vliegen en zei: 'Mijn kracht is groot genoeg om mij boven de aarde en de wateren te verheffen wanneer ik op de winden uit de vier richtingen vlieg. Neem alsjeblieft mijn veren om die Vier Oude Mannen te vertegenwoordigen.'

Dit alles verblijdde de man en hij vertelde iedereen dat vier bossen veren voortaan aan het wiel zouden zijn bevestigd om eer te bewijzen aan deze wens van de arend en aan ieder die ooit een arendsveer als gift zou offeren.

Nadat de man het Heilige Wiel had gemaakt, beschilderde hij het met het beeld van de kousenbandslang. Hij bond de veren op de plaatsen van de Vier Oude Mannen - noordwest, noordoost, zuidoost en zuidwest - die de richtingen bewaakten en de winden bestuurden, en om de Onweersvogel die de regen voortbrengt te vertegenwoordigen. Om het wiel te vervolmaken, voegde de man er stergroepen aan toe, terwijl hij er bijzondere afbeeldingen van de Zon, de Maan en de Melkweg op schilderde. Aan het wiel gebonden blauwe kralen stelden de hemel voor.

Nadat hij dit werk had voltooid, bedankte de man de kousenbandslang, die door de schepping van het wiel dat de hele schepping symboliseert zo'n dienst aan zijn mensen had bewezen.

He then looked again to all around him for help and many offered.

Long Stick, a bush with flexible limbs and dark bark, came and said 'I offer myself for the wheel for the good of all.'" All approved so Long Stick was made into the ring of the Sacred Wheel, representing the circle that is the Sun.

The eagle soared by and said 'My strength is great enough to carry me above the earth and water as I fly on the winds of the four directions. Please take my feathers to represent the Four Old Men.

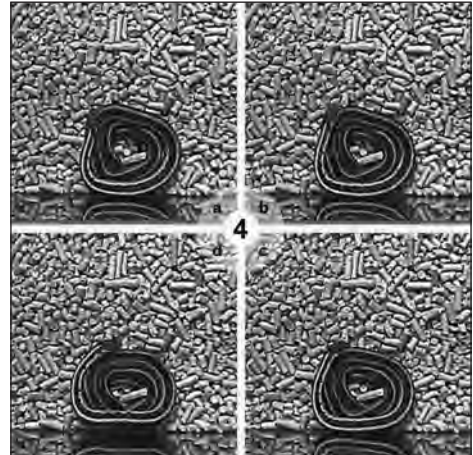
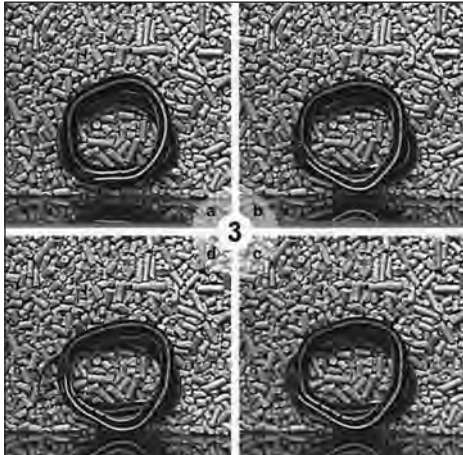
The man was pleased, and told all that four bunches of eagle feathers would forever be tied to the wheel to honor the desire of the eagle and anyone who would ever offer an eagle feather as a gift.

Once the man shaped the Sacred Wheel he painted it in the image of garter snake and placed the feathers in the position of the Four Old Men - northwest, northeast, southeast and southwest - who rule the directions and control the winds and to represent the Thunderbird who brings the rain. To further enhance the wheel, the man added groups of stars, painting special images of the Sun, the Moon and the Milky Way. Blue beads tied on represented the sky.

When finished, the man thanked garter snake for serving his people in this way with the creation of the wheel that symbolizes all creation.

2.2. Comments on the Arapaho story

The term 'garter snake' appears explicitly in this tale. It may either be caused by a

2.2. Commentaar op het verhaal van de Arapaho

Dat de kousenbandslang hier met name in wordt genoemd, kan òf komen doordat het zo is vertaald, òf dat het relatief recent is ontstaan. Jammer genoeg kon ik voor dit verhaal niet de originele bron lokaliseren. Wanneer iemand die bron weet of vindt, houd ik mij voor nadere informatie aanbevolen.

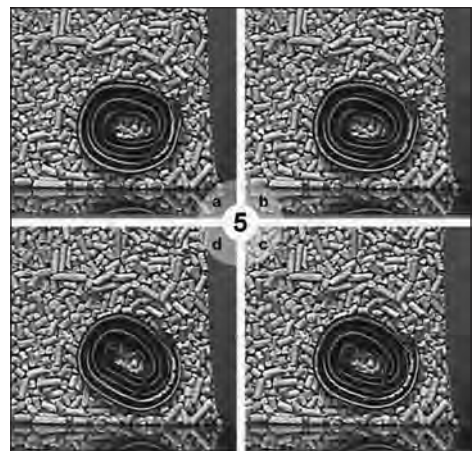
Gezien de manier waarop de kousenbandslang danst, moet dit verhaal wel authentiek zijn. Tijdens verscheidene momenten neemt de slang daarbij inderdaad de vorm van een ronddraaiend wiel aan (Foto's 1 - 5). Soms in de vorm van een enkelvoudige cirkel – als een fietswiel (Foto 1) – dan weer als een cirkelvormige schijf met een grotere of kleinere centrale opening (Foto's 2 - 5). In alle gevallen draait de slang daarbij voortdurend met de klok mee (Foto 4) of er tegen in (Foto 5).

3. Hoepelslangverhalen

Leken halen de slangen die in een bepaald gebied voorkomen gemakkelijk door elkaar.

translation into English or maybe the tale appeared relatively recently. It is a pity that I could not obtain the original source of this tale. I hence invite the reader who is aware of it or who comes across it to inform me.

Given the observations on the dance of the garter snake the Arapaho tale may probably be authentic. Often during its circle dance does the garter snake indeed assume the

Dat zal ook met de in het noorden van Amerika veel voorkomende kousenbandslangen *Thamnophis* en 'modderslangen' *Farancia* (zie Van der Voort, 2003) zeker het geval zijn geweest. Flink overdreven verhalen over toevallig waargenomen gebeurtenissen tijdens de rondedans van de kousenbandslang *Thamnophis* zullen tot de hoepelslangfolklore hebben gevoerd. Hierbij moeten wij met name denken aan het duwen tegen de eigen staart (Foto 1), aan de één-, twee- en drielagige ringen (Foto's 2 - 5) die de kousenbandslang tijdens de dans vormt en aan het loodrecht oprichten van de complete sector van zo'n ring (Foto 6, semi-stereo). Het is goed voor te stellen, dat de toevallige toeschouwer van de cirkeldans schrikt wanneer het dier de cirkel ten dele opricht en op de vlucht slaat 'voordat de slang echt gaat hoepe-len', om na thuiskomst dit verhaal in geuren en kleuren rond te vertellen.

Op het Internet vond ik twee verhalen die in dit kader van belang zijn.

De eerste vermelding betreft een Indiaans volksverhaal. Het komt via een artikel van Green (1980) in Bishinik, het blad van de Choctaw (Okla)-indianen, van een website:

In het oude Okla was de slang het meest gehate creatuur. Onder de gifslangen in dat gebied bevinden zich de ratelslang, de koperkop en de koraalslang, terwijl er daarnaast veel verschillende niet-giftige slangen voorkomen. De Okla Indianen geloofden, dat de 'Zwarte Slang', hoewel die niet giftig was, zich met haar tanden in haar staart vastbeet en je angst probeerde in te boezemen door als een hoepel vanaf een heuvel naar je toe te rollen.

shape of a turning wheel (Photo's 1 - 5). Sometimes resembling a simple loop -like a bicycle wheel (Photo's 1 and 2)- but at other moments more like a disk with a larger or smaller central opening (Photo's 3 - 5). The snake circles either clock-wise (Photo 4) or counter clock-wise (Photo 5).

3. Hoop snake stories

The inhabitants of a region are apt to often confuse different species of snakes with each other. This may also have happened with the garter snakes *Thamnophis* and the mud snakes *Farancia* (cf. Van der Voort, 2003). Heavily embroidered tales about accidental observations of the circle dance of the garter snake may have generated the hoop snake myth. Here we have to keep in mind not only that the snake may push against his tail during the start of the dance (Photo 1), but also the one-, two- or three-layered circles formed during the dance (Photo's 2 - 5), as well as the incidental elevation of a complete sector of such a loop (Photo 6, semi-stereo). It is quite conceivable for the occasional observer to become truly frightened when the snake-circle raises into the air, to then flee the scene before the animal forms a true hoop, and tell a nicely coloured version of his rare experience after his arrival at home.

On the Internet, I discovered two tales that are relevant in this context.

The first hoop snake tale also concerns an Indian folktale. It appeared on a website, which quoted the tale as published by Green in the Bishinik Magazine (August 1980):

The most hated of creatures in the ancient Okla world was the snake. Poisonous snakes in the area included the Rattler, the

Green schrijft vervolgens:

Men vermoedt, dat dit geloof ten grondslag ligt aan de vele verhalen over de mythologische 'hoepelslang' en dat dit idee door de blanken tijdens de kolonisatie van Noord-Amerika van de Indianen over was genomen.

De vetgedrukte beschrijving komt overeen met de bovengenoemde aspecten van de cirkeldans (Foto's 1 en 6).

De halskettingfase waarin de slang in de eigen staart lijkt te bijten, treedt overigens niet in het begin van elke dans op. Dit hangt af van het lichaamsdeel dat de slang in die toestand het eerst tegenkomt. Als dat de staart is, dan start zij in de halskettingfase. Is het haar romp, dan slaat zij die over en begint met de kousenbandfase.

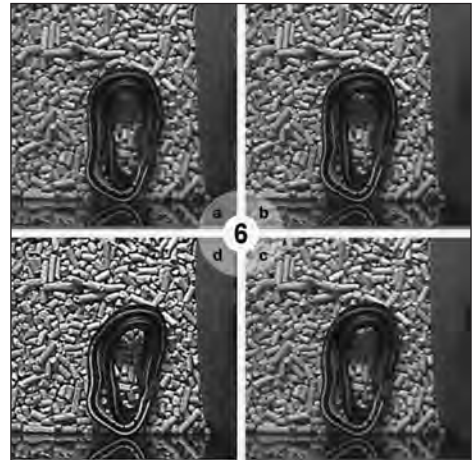
In 1784 tekende Smyth een verhaal op over de 'hoepelslang'. Schmidt citeerde dit in 1925 in een artikel in het tijdschrift *Natural History*. In 2003 plaatste dit tijdschrift het op het Internet. Hier volgt het relevante deel ervan:

*Deze slang kan net als de andere slangen op haar buik kruipen, maar zij heeft nog een andere methode van voortbewegen die deze soort kenmerkt en die zij altijd gebruikt wanneer zij haar prooi gretig achtervolgt. Zij **maakt een cirkel en draait snel rond** waardoor zij voortrolt als een hoepel. Zij houdt daarbij haar staart omhoog met de punt naar voren. Zodoende staat zij altijd klaar om toe te steken. Men heeft waargenomen, dat zij deze methode alleen voor de aanval gebruiken, want wanneer zij vluchten, kruipen zij net als alle andere slangen op hun buik. Vanwege deze voor hen typi-*

*Copperhead and the Coral and there was a wide variety of non-poisonous snakes. **Okla believed that, while not poisonous, the Blacksake would lock its fangs into its own tail and try to scare you by rolling down a hill toward you like a big hoop.***

Green then wrote that:

This belief is thought to be the basis for the many stories told about the mythical 'Hoopsnake' which carried over into white beliefs during frontier days.

The boldfaced part of the description corresponds with the mentioned shapes of the circle dance of the garter snake (Photo's 1 and 6).

The snake does not always exhibit the necklace phase ('biting its tail') upon the start of his dance. It depends upon which part of his body he encounters first. When he meets his tail, then he starts in the neck-

sche eigenschap hebben zij de naam hoepelslangen gekregen.

Schmidt stelde hierna, dat

... dit verslag kan worden beschouwd als de eerste vermelding waarin de mythe van de hoepelslang geheel tot ontplooiing is gekomen.

Het kan m.i. niet anders, of beide verhalen berusten op *interpretaties* van waarnemingen van de cirkeldans van de kousenbandslang.

2-2. De 'doughnut' (een ringvormig Amerikaans gebak)

De drielagige cirkel (Foto's 4 en 5) tijdens de armbandfase van de dans, moet wel de achtergrond vormen van het volgende, iets langere, maar met een rijke fantasie opgedist verhaal, waarmee een groepje mensen in een café zich vermaakte. Het komt (via de website van de British Columbia Folklore Society) uit een boek van Stone uit 1984:

... ik weet niet meer hoe Jake, Pete en Sparky die dag op dit onderwerp kwamen ... Jake Peters begon te vertellen, dat ratelslangen hoe dan ook niet erg giftig waren. Hij zei, dat de giftigste slangen van het continent in Manitoba (een staat in Canada, AAV) voorkwamen. Nou ja, iedereen wist wel beter, maar niemand zei iets, omdat men wist dat er een verhaal zat aan te komen. Zo ging dat nu eenmaal met Jake. Hij probeerde het te verbergen, maar zijn toon was anders wanneer hij je een verhaal vertelde. Met een vage glimlach op het gelaat begon hij aan een verhaal over hoepelslangen.

'Hoepelslangen zijn ongeveer de giftigste slangen die er bestaan,' zei Jake. 'Ze rollen zichzelf in een hoepel en stuiteren over de

lace phase, but when he first meets his rump he skips the necklace phase to start in the garter phase.

Smith recorded the second story in 1784. Schmidt cited it in 1925 in a publication in *Natural History*. In 2003, the journal put the paper by Schmidt on its website. The following parts are relevant in our context:

*As other serpents crawl upon their bellies, so can this; but he has another method of moving peculiar to his own species, which he always adopts when he is in eager pursuit of his prey; **he throws himself into a circle, running rapidly around, advancing like a hoop**, with his tail arising and pointed forward in the circle, by which he is always in the ready position of striking. (.....) It is observed that they only make use of this method in attacking; for when they flee from their enemy they go upon their bellies, like other serpents. (.....) From the above circumstance, peculiar to themselves, they have also derived the appellation of hoop snakes.*

Schmidt then added:

This account may be considered the first in which the hoop snake myth appears in full flower.

I, hence, infer that both stories were based on interpretations of observations of the circle dance of the garter snake.

The 'Doughnut'

The three-layered circle (Photo's 4 and 5) formed during the bracelet phase of the circle dance where the snake is circling about in a tight circle (printed below in boldface) most probably forms the background of the

grond als een losse fietsband. Daarom noemen de mensen hen hoepelslangen. En als zij iemand bijten, doodt het gif hem in drie of vier minuten. Ik herinner mij dat ik, op de oever van de rivier die liep langs de boerderij waar ik opgroeide, eens twee hoepelslangen zag vechten. Het was nog een gemeen gevecht ook. De twee slangen zwaaiden wild rond in het gras. Soms vielen zij zelfs in het water. Maar . . . opeens greep de grootste slang de kleine bij de staart en begon die op te eten. De kleine slang liet zich niet kisten, zij kromde zich, greep de grote bij haar staart en begon die op haar beurt te verslinden. Binnen vijf minuten hadden zij zoveel van elkaar verorberd, dat **er niet meer over was gebleven dan zo'n 10 cm van de grote slang, opgerold als een doughnut.**'

Voordat men was uitgelachen startte Pete Hawkins een verhaal waarmee hij Jake de loef trachtte af te steken ...

Mogelijke achtergronden voor de fantasierijke vormgeving van deze verhalen

3.1. Zien is moeilijk

Het is bekend, dat de verwachting van wat je ziet een grote rol speelt. Je ziet *niet* wat je ziet, maar wat je denkt of verwacht te zien. Bij het kijken zien wij geen foto van het gebeuren, maar een interpretatie die wij ervan hebben gemaakt. Daardoor kan die interpretatie er soms faliekant naast zitten. De Belgische schilder Magritte en de Nederlandse graficus Escher maakten hier in hun werk soms ruim gebruik van om de toeschouwer expres op het verkeerde been te zetten. Voor hen die dit niet of moeilijk kunnen geloven, geef ik hier twee voorbeelden.

Stel, dat je op of onder een winterse foto of schilderij van de stad Leiden de volgend in een driehoek gevatte tekst leest.

third story. This fantastic tale with which a group of people in a pub amused themselves warrants a longer citation. It stems from a book by Stone (1984) cited on the British Columbia Folklore Society website:

(...) I don't remember how Jake, Pete, and Sparky got on the topic that day. (...) Jake Peters started telling how rattlesnakes weren't very poisonous anyway. He said that the most poisonous snakes on the continent were in Manitoba. Well, everyone knew better than that. Nobody said a word because we knew a story was coming. That was the way it was with Jake. He'd try not to let on, but there was something about the sound of his voice that was different when he was telling a story. There was just a hint of a grin on his face when he started telling about hoop snakes.

"Now a hoop snake is about the most poisonous snake there is," Jake began. 'They'll roll themselves into a hoop and bound along the countryside like a loose bicycle tire. That's why people call them hoop snakes. And if they bite somebody, the poison will kill them in three or four minutes.

I remember one time finding two hoop snakes fighting along the edge of the river that ran past the farm where I grew up. It was a wicked fight too. Both of them snakes were flailing around in the grass, and sometimes they even tumbled down the bank into the water. All at once, though, the bigger snake got the smaller one by the tail and started to swallow it.

*Not to be outdone, the smaller snake flopped around and got the big one by its tail and started swallowing too. **Within five minutes they'd swallowed so much of each other there was nothing left but about three inches of the bigger snake curled up like a doughnut.***

Bron niet bekend.

Wat staat hier?

Wat je leest is: 'Leiden in de winter'.

Wat er staat, is wat anders. Het woordje 'de' is verdubbeld. Je hebt dus niet gelezen wat er staat, maar wat je denkt dat er staat. Zodra je dit weet, verandert je verwachting en kun je het niet meer 'fout' lezen. Deze door de verwachting opgewekte leesfout verklaart waarom het zo moeilijk is om bij het lezen van een proefdruk er de schrijffouten uit te halen. Men kan dit voorbeeld uitbreiden door met behulp van een zoekmachine op het Internet naar een verdubbeld woord als 'de de', 'een een', 'het het' of 'the the' te zoeken. Het resultaat zal verrassend zijn.

B. Kijk voor het tweede voorbeeld op de stationsklok. De vraag is: 'Welke tijd wijst de Leidse Klok aan? Hoe laat is het daarop?'

Nu is er met deze klok wat aan de hand. De klok en de wijzerplaat zitten gedraaid in de houder. De dikkere en langere strepen van de 12, 3, 6 en 9 zijn over een afstand van 5 minuten 'met de klok mee' verdraaid. Je ziet dat het 5 over 9 is in plaats van 8 uur, de juiste tijd. Wanneer je weet wat er aan

Pete Hawkins didn't even let people finish laughing (...).

Possible backgrounds for the fantasies within these tales

3.1. To see what one ought to see is difficult

It is well known that expectation plays a large role in seeing. One does *not* see what one sees but sees instead what one expects to see. When we look at something, we do not see a photographic picture. We see an interpretation made up by us. That interpretation may, hence, be miles wide of the mark. The Belgian painter Magritte and the Dutch graphic artist Escher did often use this phenomenon to intentionally put the onlooker on the wrong foot. For those who may still think this difficult to believe I mention two examples.

A. Suppose that a wintry picture or photograph of the city of London is undersigned with the following emblem.

Source unknown.

What is written here? One reads: 'London in the winter'. This is, however, incorrect since the word 'the' has been doubled. It follows that one reads what one expects to

de hand is, blijft het toch moeilijk om de juiste tijd af te lezen. Dit patroon is zó dwingend, dat wij onze verwachting nauwelijks bij kunnen stellen. Je moet je hoofd draaien om de goede tijd te zien.

Wanneer wij nu van deze ervaringen voorzien naar Jake's verhaal van de doughnut kijken, dan kunnen wij stellen dat het vermoedelijk zo is gegaan, dat de man één twee- tot driedubbel opgerolde slang heeft gezien (de 'grootste' slang), dat hij dit beeld oorspronkelijk interpreteerde als een zichzelf verslindende slang en, omdat hij dat niet kon geloven, vervolgens als twee elkaar opetende slangen. Dit alles moet zich een fractie van een seconde en vermoedelijk onbewust in zijn hoofd hebben afgespeeld.

3.2. Fantasie en droom

Het aan de doughnut voorafgaande deel van Jake's verhaal is pure fantasie. Hetzelfde geldt voor de verfraaiingen van de genoemde hoepelslangverhalen. Ik vermoed, dat Jake (evenals elke eerdere verteller) wel móést geloven dat het zo was

read, not what was actually written down. However, once you know the specific pitfall here, it becomes difficult not to read the writing error. The interference caused by expectation makes proofreading so difficult a task. To extend this example one may investigate the Internet with a search-machine for duplicated words such as 'the the'. The results are surprising.

B. The second example concerns an error in a clock, which is similar to the one once popular on railway stations in the Netherlands. The question is: 'What is the time shown on The Leiden Watch?'
(See picture at left)

Something is wrong with this watch. Clock and dial have been turned clockwise within their case, over a distance of five minutes. This can be seen for the broader and longer lines indicating 12, 3, 6 and 9. The clock, hence, shows 8 o'clock, but one reads 5 minutes pas 9. Even with full knowledge of the error, it remains quite difficult to read the correct time. The pattern indicated by the clock-case is overriding and it is, therefore, hard to correct the influence of our expectation. One has to turn ones head to read the right time.

When we now turn back to Jake's story using the knowledge gained from the mentioned examples in mind, we might state that he saw a two- or threefold curled up snake ('the biggest snake'). He may have interpreted it as a self-swallowing snake but could not believe it and hence thought about two snakes swallowing each other. All this may have occurred subconsciously within a fraction of a second while he observed this behaviour.

gegaan, omdat er voor hem geen andere interpretatie mogelijk was van wat hij dacht dat hij had gezien. Dit is hoogstwaarschijnlijk geen bewust gefantaseerde voordegekhouderij van hem geweest, al kan ik dit natuurlijk niet uitsluiten. Zelfs is het mogelijk, dat hij de daaropvolgende nacht het hele verhaal droomde en wel zó levensrecht, dat het hem als werkelijk gebeurd bij is gebleven.

Zelf heb ik dit 'droomeffect' aan den lijve meegemaakt. In 1991 kocht ik een paartje enkele maande oude boa's. In de loop van de erop volgende maanden liet ik die aan onze burens zien. Sommige waren tegen onze verwachting in zo van de boa's gecharmeerd, dat zij aanboden de dieren te verzorgen wanneer wij met vakantie gingen. Dit is nog steeds zo, hoewel de dieren nu al lang volwassen zijn. Een andere buurvrouw en goede vriendin van mijn vrouw, verhuisde kort daarop om heel andere redenen naar een andere stad en wij zagen haar sindsdien maar een enkele keer. Zij was niet op haar mondje gevallen. De enkele keer dat zij sindsdien bij ons op bezoek kwam en de boa's weer zag, vertelde zij ons en de eventuele andere aanwezigen steevast en dus bij herhaling het volgende verhaal:

Ik herinner mij nog heel goed dat jij net de slangen had gekocht, toen ik bij jullie op bezoek kwam. Ik wist nog van niets en jij vroeg mij toen om een jasje op te tillen dat je op een stoel had hangen. Ik deed dat en ik zag dat tot mijn grote schrik dat er een slang onder lag.

Ik heb nooit geprobeerd haar dit uit het hoofd te praten, omdat ik het heel interessant vond haar dit verhaal bij herhaling te

3.2. Fantasy and dream

The first part of Jake's tale, that before the 'doughnut' occurs, may be due to fantasy and so might the hoop tale embellishments of the mentioned stories be. Jake may have 'had' to believe this because he could not dispose of alternative interpretations.

Jake probably did not fool himself or his public deliberately. It is even possible that he dreamed the story during the night after his observation of the final phase of the circle dance. The dream may have been so lively that he remembered it as an event that occurred in real time.

I learned that such a dream conversion may happen indeed. During the autumn of 1991, I bought a pair of young *Boa constrictor*. During the following months I acquainted our neighbours with the snakes. Several neighbours were so charmed by these snakes that they offered to take care of our boas during our holiday. They still do so today, although the boas are now fully grown. The snakes apparently did not charm another and now former neighbour as much. She visits us occasionally since she is a good friend of my wife. She has a ready tongue and when she sees the boas again she each time tells the following story to us and the occasional other visitors:

I remember quite well my visit to you shortly after you had bought your snakes. I had not yet learned that. You asked me to lift a jacket of a chair standing near the dining table. I did so and then saw a snake lying on the chair. That gave me a great fright.

I never tried to make her the wiser for I like to hear her confirm her experience. I never

horen vertellen, juist omdat het zo tegen mijn aard indruist. Ik ben nooit van plan geweest om iemand opzettelijk met een slang schrik aan te jagen, ook niet omdat dat voor de slang een groot risico inhield. Bovendien vroeg ik mij af hoe zij aan deze beleving was gekomen. Er is mijns inziens maar één antwoord mogelijk. Na dat eerste bezoek moet zij er een bijzonder levens-echte droom over hebben gehad die zij als waar gebeurd heeft beleefd.

Op een vergelijkbare manier kan het beeld van de plat op de grond rondcirkelende slang zijn getransformeerd tot een over de grond voorthoepelend dier.

Conclusies

Uit volksverhalen blijkt, dat de cirkeldans al in vroeger tijden zowel door de indianen als door de vroege kolonisten moet zijn gezien en door hen op verschillende wijzen is geïnterpreteerd en doorverteld.

Aantekeningen

De foto's zijn montages van frames uit een video-opname die ik heb gemaakt gedurende de zomer van 2005. De opeenvolging is door de letters 'a' tot en met 'd' aangegeven.

De cursief aangegeven folkloristische verhalen zijn letterlijke vertalingen van citaten die op de genoemde websites werden gevonden.

Alle in de tekst genoemde websites waren op 1 november 2005 nog op het Internet te vinden, behalve www.thewildwest.org. De desbetreffende pagina is bij mij op te vragen.

did frighten someone with one of my snakes on purpose, also to avoid possible damage to the snake itself. I, hence, asked myself how she could have arrived at this tale which she so firmly believed to be true. I believe that only one explanation remains possible. After her mentioned visit to us, she must have dreamed this so vividly that it became fixed in her memory as an event that she had experienced in reality.

The observation of a snake moving around in a horizontal circle may in a similar way have been transformed into lively 'experiences' of the snake turning into a hoop rolling over the ground towards the dreamer.

Conclusions

From Northern American folktales follows that it is plausible that the circle dance of the garter snake may have been observed of old by the Indians as well as later by the settlers. The phenomenon has been interpreted and retold in several different ways.

Notes

Each photograph is composed of four about successive frames. These were extracted from the video-registration made by the author during the summer of 2005. The succession of frames is indicated by the letters a to d.

Tales printed in *italic* are *literal* citations of the stories that were present on the indicated websites.

The websites mentioned in the text were still present on November 1st, 2005, apart from www.thewildwest.org. This page forms part of my collection, however, and may be asked for.

Tales printed in *italic* are *literal* citations of the stories cited by the indicated websites. The websites mentioned in the text were present on March 31st, 2005.

REFERENTIES / LITERATURE

Green, L., 'Origins of the Choctaw People Retold from Old Legends'. *Bishinik Magazine*, August 1980. Geciteerd door Mike Boucher in / Cited by Mike Boucher in: <http://www.tc.umn.edu/~mboucher/mikebouchweb/choctaw/shakchi.htm>.

Schmidt, K.P., 'The Hoop Snake Story, With Some Theories Of Its Origin'. *Natural History* 1924-1925. (Naar / After Smyth, J.F.D., *Tour in the U. S. A.*, Vol. I. London, 1784, p. 263-65). Gereproduceerd in / Reproduced in: http://www.amnh.org/naturalhistory/0403/0403_pick.html, 2003.

Stone, T., *Hailstorms & Hoop Snakes – Tall Tales from the General Store*. Saskatoon, Saskatchewan, Western Producer Prairie Books, 1984. Geciteerd door Stone voor de British Columbia Folklore Society in / Cited by Stone on behalf of the British Columbia Folklore Society on: <http://collections.ic.gc.ca/folklore/monster/hoop.htm>

TheWildWest.org (1996-2003). The Sundance Wheel - Arapaho.
http://www.thewildwest.org/native_american/legends/Wheel.html

Verveen, A.A., 'De Cirkeldans van de Kousenbandslang: Waar komen de namen voor deze slang vandaan?' / 'The Circle Dance of the Garter Snake: Where do the names of these snakes come from?' *Litteratura Serpentina* 25 (2005), 80-90.

Voort, Marcel van der, 'De rondcirkelende slang I' / 'The encircling snake I'. *Litteratura Serpentina* 23 (2003), 100-108.